

EUROOPA
ANDMEKAITSEINSPEKTOR

AASTAARUANNE

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE '22

Lisateave Euroopa Andmekaitseinspektori kohta on meie veebilehel edps.europa.eu.

Samuti saab veebilehelt tellida meie [uudiskirja](#).

Waterford (Iirimaa) - Brüssel (Belgia): Trilateral Research Ltd, Vrije Universiteit Brussel, 2023

© Kujundus ja fotod: Trilateral Research Ltd, Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Liit

© Euroopa Liit, 2023

Reprodutseerimine on lubatud allikale viitamisel. Euroopa Andmekaitseinspektori autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks või reprodutseerimiseks tuleb taotleda luba otse autoriõiguse omanikelt.

PRINT ISBN 978-92-9242-746-7 doi: 10.2804/913883 QT-AB-23-001-ET-C

PDF ISBN 978-92-9242-729-0 ISSN 1831-0478 doi: 10.2804/601861 QT-AB-23-001-ET-N

EESSÕNA

Mul on hea meel jagada teiega Euroopa Andmekaitseinspektori 2022. aasta aruannet. Möödunud aastale tagasi vaadates on palju, mille üle mõelda. Aasta oli sündmusterohke: raske, kuid lootustandev - nii kogu maailma kui ka Euroopa Andmekaitseinspektori jaoks.

Sel aastal kaasnes Venemaa sissetungiga Ukrainasse Euroopa Liidu (EL) enneolematu reaktsioon. Euroopa Liit tõestas möödunud aasta jooksul, et suudab leida kogu liitu hõlmavaid lahendusi, eriti välisotunde korral, ning seejuures näidata üles nii solidaarsust kui ka kaitsta meie põhiväärtusi ja põhimõtteid. Seda silmas pidades on Euroopa Andmekaitseinspektor püüdnud viimase aasta jooksul näidata ka meie pühendumust kaitsta põhiõigust andmekaitsele isegi kriisi ajal, mil meie meetmed ja reageerimine pidid olema kiired ja tõhusad. Meie tegevus ELi seadusandjate toetamisel õigusloomeprotsessis ja Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ameti (Eurojust) arengu jälgimisel on tõestus meie veendumusest, et koos oleme tugevamad.

Tormilistele ülemaailmsetele sündmustele vaatamata oli see ka püüdluste ja arengu aasta - aeg mõelda, kuidas luua tulevikku, kus saab praeguseid probleeme tõhusalt lahendada. Täielikult arvestades pandeemiajärgseid tingimusi, korraldasime 16.-17. juunil Brüsselis konverentsi, mis käsitles andmekaitse tulevikku ja tõhusat jõustamist digiajastul. Konverentsil osales kohapeal ja veebis üle 2000 inimese

ning selle põhieesmärk oli edendada arutelu isikuandmete kaitse üldmääruse jõustamise tuleviku üle nüüd, neli aastat pärast määruse kohaldamise algust. Olen uhke selle ürituse ja meie kahepäevasel konverentsil peetud sisukate arutelude üle, mis tõid andmekaitseringkondades kaasa konkreetseid meetmeid. Euroopa Andmekaitseõukogu Viini tippkohtumise avalduses kajastatud kohustused ja Euroopa Komisjoni kavatsus teha ettepanek võtta vastu õigusakt, millega ühtlustatakse andmekaitseasutuste piiriülese koostöö teatud menetlusaspekte, on kaks olulist näidet meie konverentsi mõjust. Ootan huviga, kuhu see arutelu viib, ja olen tänulik meie kogukonnale julgete sõnavõtude eest.

Andmekaitseasutusena, kes teeb ELi institutsioonide, organite ja asutuste järelevalvet, on Euroopa Andmekaitseinspektoril eriline roll, sest teeb järelevalvet üksnes avaliku sektori asutuste üle. Selle rolliga kaasneb kohus panustada aruteludesse riigi funktsiooni üle demokraatlikus ühiskonnas. See ajendas meid näiteks jagama Euroopa Andmekaitseinspektori esialgseid märkusi nüüdisaegse nuhkvara kohta, et luua tõhusam demokraatlik järelevalve õiguskaitse ja riigi julgeolekuga seotud tavade üle.

Sellega seoses tegi Euroopa Andmekaitseinspektor Europolile ka korralduse kustutada suured andmekogumid, mille seos kuritegevusega ei ole tõestatud. Seadusandlik vastus sellele küsimusele ja sellele järgnenud Euroopa Andmekaitseinspektori taotlus Euroopa Liidu Kohtule tühistada muudetud Eurooli määruse tagasiulatuvad sätted on märk meie sügavast veendumusest, et Euroopa Liit saab ja tal tuleb kehtestada ülemaailmsed õigusriigi ja demokraatlike väärtuste standardid.

Selleks tuleb jätkata kõrgeimate standardite poole pürgimist ka liidus endas. Järgmistel aastatel on meie kindel tahe selles olulises tegevuses kaasa aidata. Kindlasti tekivad järgmisel aastal uued väljakutsed ja probleemid, kuid ootan nende lahendamist koos Euroopa Andmekaitseinspektori dünaamilise ja pühendunud töötajaskonnaga.

Wojciech Wiewiórowski
Euroopa Andmekaitseinspektor

1. PEATÜKK

Tutvustus

1.1.

Euroopa Andmekaitseinspektor

Kes me oleme

[Euroopa Andmekaitseinspektor](#) (EDPS) on Euroopa Liidu sõltumatu andmekaitseasutus, mis vastutab isikuandmete töötlemise järelevalve eest Euroopa Liidu institutsioonides, organites ja asutustes (edaspidi „ELi institutsioonid“).

Nõustame ELi institutsioone seoses andmekaitseaspektidega õigusaktide ettepanekutes ja algatustes.

Jälgime uute tehnoloogiate mõju andmekaitsele ning teeme järelevalveasutustega koostööd, et tagada ELi andmekaitse-eeskirjade järjepidev täitmine.

Meie missioon

Andmekaitse on põhiõigus, mida kaitsevad Euroopa õigusaktid. Edendame ELi institutsioonides tugevat andmekaitsekultuuri.

Meie põhiväärtused ja põhimõtted

Meie tegevus lähtub järgmisest neljast väärtusest.

- **Erapooletus** - sõltumatu ja objektiivne tegutsemine meile antud õigus- ja poliitikaraamistikus, saavutades asjaomaste huvide õige tasakaalu.
- **Ausus** - rangeimate käitumisnormide täitmine ja alati õige tegutsemine.
- **Läbipaistvus** - meie tegevuse ja selle põhjuste selgitamine selges ja kõigile arusaadavas keeles.
- **Pragmaatilisus** - meie sidusrühmade vajaduste mõistmine ja tegelikult toimivate lahenduste otsimine.

Millega tegeleme

Meil on neli peamist tegevusvaldkonda.

- **Järelevalve ja nõuete järgimise tagamine:** jälgime isikuandmete töötlemist ELi institutsioonides, et tagada andmekaitse-eeskirjade täitmine.
- **Poliitika ja nõustamine:** nõustame Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamenti ja nõukogu seoses andmekaitseaspektidega õigusaktide ettepanekutes ja algatustes.
- **Tehnoloogia ja privaatsus:** jälgime ja hindame isikuandmete kaitset mõjutavaid tehnoloogia arengusuundi. Jälgime, et süsteemid, mis toetavad isikuandmete töötlemist ELi institutsioonides, rakendaksid piisavaid kaitsemeetmeid, et tagada andmekaitse-eeskirjade järgimine. Tegeleme Euroopa Andmekaitseinspektori digiüleminekuga.
- **Koostöö:** teeme andmekaitseasutustega koostööd järjepideva andmekaitse edendamiseks kogu ELis. Meie peamine platvorm koostöökas andmekaitseasutustega on [Euroopa Andmekaitse nõukogu](#), kellele tagame sekretariaadi ja kellega meil on vastastikuse [mõistmise memorandum](#), milles määratletakse meie koostöö.

Meie volitused

Meie volitused ELi institutsioonide andmekaitseasutusena on sätestatud [määruses \(EL\) 2018/1725](#).

Selle määruse alusel võime näiteks hoiatada ELi institutsiooni, kes töötleb isikuandmeid ebaseaduslikult või ebaõiglaselt, kohustada ELi institutsioone täitma üksikisikute õiguste kasutamise taotlusi, keelata ajutiselt või lõplikult teatud andmetöötlustoimingud, määrata ELi institutsioonidele trahve või suunata asja Euroopa Liidu Kohtusse.

Samuti on meil konkreetsed volitused jälgida, kuidas töötlevad isikuandmeid järgmised asutused ja organid: Europol - Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (kooskõlas määrusega (EL) 2016/794); Eurojust - Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet (kooskõlas määrusega (EL) 2018/1727);

EPPO - Euroopa Prokuratuur (kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939) ning Frontex - Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet.

Euroopa Andmekaitseinspektori lisateave on tema [veebilehe korduvate küsimuste](#) jaotises.

Andmekaitse üldteave on Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehel [sõnastikus](#) (Glossary).

1.2.

Euroopa Andmekaitseinspektori strateegia aastateks 2020-2024

Piiriüleste andmevoogudega, ühendatud maailmas aitab Euroopa ja rahvusvaheline solidaarsus tugevdada õigust andmekaitsele ning rakendada andmeid inimeste heaks kogu ELis ja mujal.

[Euroopa Andmekaitseinspektori strateegia aastateks 2020-2024](#) keskendub kolmele sambale - **prognoosiv tegevus, tegutsemine** ja **solidaarsus** -, et kujundada turvalisem, õiglasem ja kestlikum digitaalset tulevik.

- **Prognoosiv tegevus:** meie eesmärk on olla arukas institutsioon, kes käsitleb andmekaitset ning õiguslikku, ühiskondlikku ja tehnoloogilist konteksti pikas perspektiivis.
- **Tegutsemine:** ennetavalt arendada vahendeid, mis võimaldaksid Euroopa institutsioonidel, organitel ja asutustel olla andmekaitse valdkonnas maailmas juhtpositsioonil. Edendada ELi jõustamisasutuste tegevuse ühtsust, et see väljendaks tugevamalt tõelist Euroopa solidaarsust, koormuse jagamise põhimõtet ja ühist käsitlust.
- **Solidaarsus:** usume, et õiglus nõuab igaühe privaatsuse tagamist igas ELi poliitikas ning andmetöötlust üldsuse huvides peab ajendama kestlikkus.

2. PEATÜKK

Edasine tegevus: meie eesmärgid 2023. aastaks ja edasi

Strateegia „Turvalisema digituleviku kujundamine“ vahehindamine

[Euroopa Andmekaitseinspektori 2020.-2024. aasta strateegia „Turvalisema digituleviku kujundamine“](#) koostati ülemaailmsete muutuste taustal. 2020. aasta alguses koostatud strateegias esitati Euroopa Andmekaitseinspektori kolm strateegilist tugisammast: **prognoosiv tegevus**, **tegutsemine** ja **solidaarsus**. Samas isegi meie parimad prognoosiekspertidid ei osanud ette näha, et toimub paradigma muutus. COVID-19 pandeemia, sõda Ukrainas ja ülemaailmne majanduskriis olid kõik osa keerukast keskkonnast, milles olime pärast 2020. aasta strateegia vastuvõtmist.

Otsustasime seepärast 2022. aastal teha oma 2020.-2024. aasta strateegia vahehindamise. Vahehindamist alustati kavatsusega hinnata strateegias loetletud eesmärkide saavutamisel tehtut, kuid sellest sai otsustav hetk, et kaalutleda, kas muutuvat ülemaailmset keskkonda silmas pidades on vaja muuta institutsiooni tegevussuunda. Aastaruande järgmises peatükis on vahehindamise tulemused ning Euroopa Andmekaitseinspektori täpsustatud visioon ja prioriteedid strateegia ülejäänud aastateks.

Vahehindamise menetlus

Vahehindamisel kasutati alt-üles käsitlust ning strateegiat hinnati asutusesiseselt. See otsus tehti kavatsusega kasutada Euroopa Andmekaitseinspektori töötajate uusi vaatenurki, arvestades institutsiooni kasvu alates 2020. aastast. See käsitlus võimaldas meil rakendada Euroopa Andmekaitseinspektori töötajate teadmisi ja kogemusi eri valdkondades, et tuvastada meie lähiaastate tegevuse peamised sihtvaldkonnad.

Vahehindamine toimus kahes etapis. Esimene etapp koosnes vajaduste analüüsist. Analüüs toimus kaardistamise põhjal, milles osalesid kõik Euroopa Andmekaitseinspektori töötajad. See tegevus algas ametlikult andmekaitseinspektori ja asutuse töötajate aruteluga, kus inspektor jagas teavet kavandatava töötajate avatud arutelu ja mõttevahetuse kohta. Pärast seda, kui töötajatelt oli saadud väärtuslikku teavet, alustati kaardistamist. Kaardistamisel anti ülevaade Euroopa Andmekaitseinspektori 2020.-2024. aasta strateegias loetletud 57 eesmärgist ning asutuse töötajad arutasid, kas ja kui palju on eesmärgid saavutatud. Pärast esialgset hindamist analüüsiti vajadusi, et tuvastada eesmärkide saavutamisel tehtu.

Kaardistamise tulemused näitasid, et olime teinud palju strateegias loetletud eesmärkide rakendamisel ja saavutamisel. Vajaduste analüüsil selgus, et strateegias loetletud 57 eesmärgist on seni saavutatud 15, 40 eesmärgi täitmine kestab ja ainult 2 eesmärgi rakendamine on alles algusjärgus.

Vajaduste analüüsi head tulemused olid vahehindamise teise etapi alus. Teises, konsulteerimisetapis peeti Euroopa Andmekaitseinspektori töötajatega nõu asutuse tuleviku teemal ning neil paluti kaalutleda, kuidas asutuse muutunud keskkond põhjendaks prioriteetide muutmist strateegia ülejäänud aastateks. Erilist tähelepanu pöörati selliste kesksete valdkondade tuvastamisele, mida Euroopa Andmekaitseinspektor soovib rohkem käsitleda strateegia ülejäänud aastatel.

Vahehindamise tulemused: turvalisema digituleviku kujundamisest kuni selle loomise juhtimiseni

Konsultatsioonide tulemusel ilmnes mitu institutsiooni prioriteeti, mis on meie kui asutuse arvates keskse tähtsusega ning millele soovime pühendada 2020.-2024. aasta strateegia ülejäänud aastatel rohkem tähelepanu ja vahendeid.

1. prioriteet: andmekaitse tõhus jõustamine uues reguleerivas raamistikus

Mitme seadusandliku algatuse vastuvõtmine digivaldkonnas muutis reguleeriva raamistiku Euroopa Andmekaitseinspektori ja muude andmekaitseasutuste jaoks oluliselt keerukamaks. See uus õigusraamistik, mis hõlmab ühelt poolt selliseid õigusakte nagu andmehalduse määrus, digiturgude määrus ja digiteenuste määrus ning teisalt kavandatav tehisintellekti käsitlev õigusakt ja andmemäärus, toob kaasa selle, et seadusandja näeb ette uued regulatiivsed funktsioonid ja reguleerivad asutused.

Kuigi nende õigusaktidega ei piirata ega muudeta põhimõtteliselt isikuandmete kaitse üldmäärust (ega ELi isikuandmete kaitse määrust), viidatakse nende uute või tulevaste määruste mitmes sättes otseselt isikuandmete kaitse üldmääruse määratlustele, mõistetele ja kohustustele. Lisaks, kuigi isikuandmete töötlemine on kõigi nende õigusaktidega reguleeritavates tegevustes kesksel kohal, ei määrata andmekaitseasutusi peamisteks pädevateks asutusteks. Jõustamine antakse kas täielikult või väga olulises ulatuses asutustele, kelle ülesanded on peamiselt seotud muude poliitikaeesmärkidega kui andmekaitse või privaatsus. Sellest tulenevalt on vaja tagada reguleerimistegevuse ühtne käsitlus kogu digivaldkonnas. Seepärast tegutseme selle nimel, et määratlada oma roll seoses nende asutustega ja tuvastada, mida nad ootavad Euroopa Andmekaitseinspektorilt.

Tuginedes oma konsolideeritud ja laialdaselt tunnustatud kogemusele sidusa käsitluse tagamisel digitaalses ökosüsteemis, oleme eestvedajaks ja osaleme aktiivselt asjakohaste seadusega ette nähtud kooskõlastusfoorumite tegevuses (nt digiturgude määruse kõrgetasemeline tööühm), kas Euroopa Andmekaitseinspektorina või Euroopa Andmekaitseinspektoori liikmena, nagu asjakohane.

Samuti edendame aktiivselt tihedat koostööd pädevate asutustega juhtudel, kui konkreetset koordineerimisasutust ei ole seaduses sätestatud, kuid eeskirjade kohaldamine nõuab tihedat dialoogi asutustega, kes vastutavad privaatsuse ja andmekaitsega seotud sätete kohaldamise eest.

Lisaks püüame tagada, et uute õigusaktide kohaldamine ja jõustamine ei takistaks andmekaitse põhimõtete ja eeskirjade järgimist. Euroopa Andmekaitseinspektor jätkab seega oma nõuandva funktsiooni täitmist, et jälgida olukorda ja juhtida tähelepanu uute õigusraamistike praktilise rakendamise võimalikele tagajärgedele. Vajaduse korral kaalutletakse ka jõustamismeetmete võtmist.

Sellel seoses võib Euroopa Andmekaitseinspektoril olla vaja täita ELi institutsioonide, organite ja asutuste järelevalveasutuse rolli ka tehisintellekti valdkonnas. Nii korraldusliku kui ka meetodilise poole pealt kavandatakse ulatuslikke ettevalmistusi, et olla algusest peale uue ülesande täitmiseks valmis.

Ka digieuro projekt on meie jaoks strateegiliselt väga oluline ning nõuab tihedat koostööd ekspertide vahel, kellel on põhjalikud teadmised poliitika, õiguse, tehnoloogia ja järelevalve valdkonnas. Kuigi palju sõltub projekti arendamisel tehtavatest valikutest, on digieuro projektil kahtlemata oluline mõju privaatsusele ja andmekaitsele. Hoolikat kontrolli vajavad ka muud finantssektorit käsitlevad ettepanekud, näiteks seadusandlik ettepanek avatud rahanduse raamistiku kohta, mille eesmärk on võimaldada andmete jagamist ja kolmandate isikute juurdepääsu paljudele finantssektoritele ja -toodetele. Uurime seepärast hoolikalt võimalikku koostööd andmehalduse määruse ja andmemäärusega.

[Euroopa Andmekaitseinspektor pidas 2022. aasta juunis konverentsi „Andmekaitse tulevik: tõhus jõustamine digimaailmas“](#), mis tõi kaasa olulisi ja vajalikke edasiminekuisid isikuandmete kaitse üldmääruse jõustamise avalikus arutelus. Seonduvad arengusuundumused, eelkõige [Euroopa Andmekaitseinspektoori Viini avaldus](#) ja Euroopa Komisjoni väljakuulutatud ettepanek võtta vastu määrus, millega ühtlustatakse riiklike menetlusnormide teatud aspekte, näitavad, et lähiaastatel valdab arutelus jätkuvalt tegevus isikuandmete kaitse üldmääruse toimimise võimalikul täiustamisel. Euroopa Andmekaitseinspektoori korraldatud konverentsi edu - seoses avaliku huvi ja mõjuga - näitab, et Euroopa Andmekaitseinspektoril kui sõltumatul ELi institutsioonil on selles arutelus oluline roll, et toetada üleeuroopalist käsitlust, mis tagab ELi põhiõiguste harta täieliku järgimise.

2. prioriteet: koostalitlusvõime kui väljakutse, mis nõuab uut järelevalve käsitlust

Seoses koostalitlusvõime loomisega on Euroopa Andmekaitseinspektoril täita olulised kohustused, et tagada tõhus järelevalve. ELi koostalitlusvõime raamistikus võetakse kasutusele piirivalve ja julgeolekuga seotud andmehalduse uus käsitlus ning sellega seoses vaatame uuesti läbi ka suuremahuliste IT-süsteemide järelevalve meetodika. ELi raamistikuskavandatud muudatused seoses koostalitlusvõimega tähendaksid mitme suuremahulise IT-süsteemi ühendamist Europoli ja Interpoli andmebaasidega, mis

moodustaksid andmevoo ökosüsteemi, mis võimendab alussüsteemide toimimisest tulenevaid riske andmesubjektidele.

Oleme tuvastanud mitu probleemi, mis tuleb lahendada. Üldise arhitektuuri keerukuse ja andmekaitse eeskirjade killustatuse tõttu on vaja teistsugust järelevalvet, mis keskendub andmevoogudele, mitte andmetöötlaste eraldi seirele eri süsteemides. Ka täiendavad andmetööstustoimingud, mida algselt ei sätestatud iga aluseks oleva suuremahulise IT-süsteemi loomist reguleerivas õigusaktis, nõuavad eesmärgi piiramise põhimõtte järgimise põhjalikku kontrolli. Lisaks võidakse seoses komiteemenetlustega ning kohustuste üleandmisega Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametile (eu-LISA) teha otsuseid, millel on oluline mõju andmekaitsele. Ühtse kanali puudumine, mis võimaldaks andmesubjektidel kasutada õigusi korraga kõigis süsteemides, võib kaasa tuua nende õiguste killustumise.

Euroopa Andmekaitseinspektor keskendub seega järgmisele kolmele prioriteetsele valdkonnale, millest lähtume koostalitlusvõime raamistiku järelevalves kuni volituste lõpuni.

(1) Andmesubjekti õigused - et vähendada andmesubjektide õiguste killustumise riski mitut vastutavat töötajat vajavate koostalitlevate andmebaaside korral, uurime koordineeritud järelevalve võimalusi (sh andmesubjektide õigustega seotud menetluste ühtlustamise ühisarutelu andmekaitseasutustega). Lisaks soovime töötada välja andmesubjektide õiguste ennetava käsitluse, eelkõige seoses õigusega saada teavet.

(2) Auditistrateegia - töötame välja spetsiaalse suuremahuliste IT-süsteemide ja koostalitlusvõime komponentide andmekaitseauditite strateegia, mis on kohandatud uuele ökosüsteemile ja mis võib tähendada üleminekut killustatud süsteemide auditeerimiselt andmevoogude auditeerimisele. Strateegia hõlmab koostalitlusvõime auditeerimise ühist käsitlust, arvestades täiendavaid auditeerimiskohustusi ELi asutuste (Europol, Frontex, Eurojust) ees, et tagada eesmärgikohasus ja kontrollida, kas neil on andmejuurdepääs ja nad töötlevad andmeid kooskõlas igaühe volitustega. Selles ühiskäsitluses on juriidiline ja tehniline osa. Et suuremahuliste IT-süsteemide määrustes nõutakse selge sõnaga, et Euroopa Andmekaitseinspektor peab tegema rahvusvaheliste auditistandardite kohaseid auditeid, tuleb seda nõuet tõlgendada ühetaoliselt.

(3) Algoritmipõhine profiilianalüüs - algoritmipõhise profiilianalüüsi valdkonnas tehtava tegevuse eesmärk on eelkõige täpsustada Euroopa Andmekaitseinspektori rolli seoses selle vahendi kasutamisega koostalitlusvõime raamistikus (ETIAS ja VIS) ja üldisemalt, keskendudes eelkõige diskrimineerimise, usaldusvääruse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse küsimustele. Algoritmipõhise profiilianalüüsi järelevalve on keeruline teema, millega tegelemine on alles algusjärgus ja mis nõuab koostööd teiste inimõiguste ja mittediskrimineerimise valdkonna asutuste ja organitega ning võib-olla ka muude kodanikuühiskonna ja akadeemiliste ringkondade osalejatega. Selline järelevalve toetab meie panust ETIASe (Euroopa reisiinfo ja - lubade süsteem) ning viisainfosüsteemi põhiõiguste suuniste nõukogude tegevuses ning selle eesmärk on töötada uue valdkonna jaoks välja asjakohased seire- ja järelevalvevahendid.

3. prioriteet: rahvusvaheline koostöö, et edendada privaatsuse ja andmekaitse väljakutsete ülemaailmset ühist käsitlemist

Leiame, et aktiivne osalemine rahvusvahelises koostöös on äärmiselt oluline. See võimaldab meil kaasata rohkem tegutsejaid ka väljaspool Euroopat ning edendada andmekaitse ja privaatsuse väljakutsete ühist arusaama ja ühiseid käsitlemist. Meil on kavas veelgi tõhustada oma tegevust rahvusvahelise koostöö valdkonnas, sest rahvusvahelistel foorumitel arutatakse mitut strateegilise tähtsusega teemat.

Eelkõige kavatsime edendada Euroopa Andmekaitseinspektoori liikmete tegevuse ja strateegia koordineerimist rahvusvahelistel foorumitel, osaleda veelgi rohkem töös, mis toimub privaatsuse ülemaailmse assamblee (GPA), Euroopa Nõukogu ja G7 andmekaitseasutuste ümarlaual ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) raames, tagades Euroopa ametiasutuste ja Euroopa Andmekaitseinspektoori aktiivse osalemise ja nende asutuste seisukohtade tõhusa esindamise. Samuti püüame veelgi tõhustada koostööd rahvusvaheliste organisatsioonide ja piirkondlike andmekaitsevõrgustikega.

4. prioriteet: Euroopa Andmekaitseinspektoori tegevusprotsesside ümbermõtestamine, et tagada tõhusus kiiresti muutuv keskkonnas

Euroopa Andmekaitseinspektoori strateegiat aastateks 2020-2024 rakendatakse ajal, mil üks kriis on järgnenud teisele. Kriisid alates COVID-19 pandemiast ja Venemaa sissetungist Ukrainasse ning lõpetades kasvavate energia- ja inflatsioonikuludega on kaasa toonud olukorra, kus oleme pidanud tulemuslikkuse säilitamiseks kohandama tegevusmeetodeid ja -protsesse. Kuigi oleme põhimõtteliselt suutnud täita strateegias võetud kohustusi, näitab asutusesisene analüüs, et jätkuvalt on vaja kohendada teatud tegevusprotsesside käsitlemist, et suurendada tõhusust ja säilitada pikaajalisi standardeid nii ELi haldus- kui ka andmekaitseasutusena.

Viimasel juhul tähendab see muu hulgas selliseid tööülesandeid nagu andmerikkumistest teatamise järelmeetmed, kaebuste lahendamine ja suutlikkus tegeleda uurimiste või auditite kaudu ennetavalt kriitilise tähtsusega teemadega, mis on seotud nõuetele vastavuse tagamisega. Täiendavalt kaalutletakse uusi vahendeid, mis võimaldavad hinnata nõuetele vastavust veebi või sidevahendite kaudu. Samal ajal takistavad personali - ja eelarvepiirangud oluliselt Euroopa Andmekaitseinspektoori järelevalveülesannete täitmist.

Samuti kaasnevad sõjaga Ukrainas Euroopa Andmekaitseinspektooriga uued eraldi ülesanded. 2021. aastal esitas Euroopa Komisjon seadusandliku paketi Eurojusti määruse muutmiseks, et võimaldada töödelda Venemaa sooritatud sõjakuritegude uurimiseks kogutud tõendeid. 2022. aastal võeti vastu veel üks õigusakti muudatus, millega määrati Eurojust raskete rahvusvaheliste kuritegudega seotud tõendite säilitamise ja analüüsimise Euroopa keskuseks. Meil on olnud oluline roll uue tõendite andmebaasi loomisel. 2023. aasta jaanuaris teatas Euroopa Komisjon, et Eurojustis luuakse rahvusvaheline keskus

agressioonikuritegude eest vastutusele võtmiseks (ICPA). Kõik need õigusaktide muudatused on juba toonud või toovad meie jaoks kaasa olulisi lisaülesandeid. Arvestades Ukrainale antava ELi toetuse poliitilist tähtsust ja sellega kaasnevat märkimisväärset töökoormust, on tegevus selles valdkonnas üks meie peamisi prioriteete.

Pidades silmas üldsuse kasvavat huvi Euroopa Andmekaitseinspektori tegevuse vastu, mida näitab muu hulgas dokumentidele juurdepääsu taotluste arv, kohustume järgima ka kõrgemaid läbipaistvusstandardeid nii hea halduse osana kui ka olulise vahendina, kuidas teha meie tegevus üksikisikutele juurdepääsetavaks. Samuti kohustume tagama jätkuvalt andmekaitse ja vastutuse kõrge taseme ning näitama eeskuju peale õigusnõuete järgimise ka sellega, et uurime ja kasutame esmaklassilisi privaatsust ja andmekaitset soodustavaid vahendeid ning teenuseid. Seoses küberturbega peame kohanema uute eeskirjadega, mille eesmärk on tagada küberturbe ühtlaselt kõrge tase kõigis ELi institutsioonides.

3. PEATÜKK

Meie olulisimad saavutused 2022. aastal

3.1.

Kasutame volitusi üksikisikute kaitseks

ELi institutsioonide, organite ja asutuste andmekaitse järelevalve eest vastutava asutusena on meie eesmärk tagada, et institutsioonid järgivad ELi andmekaitse õigusakte, et kaitsta üksikisikuid ning nende põhiõigusi eraelu puutumatusel ja andmekaitsele.

Selle saavutamiseks esitame ELi institutsioonidele suuniseid, soovitusi, märkusi ja arvamusi, teeme auditeid ning pakume koolitusi ja muid ressursse, et anda neile sobivad vahendid andmekaitse rakendamiseks nende igapäevategevuses, otsustamisel ja meetmetes, mis nõuavad üksikisikute isikuandmete töötlemist.

3.1.1.

Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järelevalve

Teemade hulgas, mis vajavad meie sekkumist, keskendus meie tegevus eelkõige ELi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järelevalvele, mis hõlmab selliseid poliitikavaldkondi nagu välispiiride haldamine, õiguslane koostöö tsiviil- ja kriminaalasjades, varjupaigaküsimused, ränne ja võitlus kuritegevuse vastu. Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala hõlmab ELi asutusi, näiteks [Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit \(Europol\)](#), [Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametit \(Frontex\)](#), [Euroopa Prokuratuuri \(EPPO\)](#) ja [Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ametit \(Eurojust\)](#). Meie roll selles valdkonnas oli seega eriti oluline, arvestades töödeldava teabe tundlikkust ja märkimisväärset mõju, mis võib olla selle väärkäsitsemisel.

3.1.2.

Isikuandmete edastamine ELi/EMP-välistesse riikidesse

Aastate jooksul on meil üha enam tulnud tähelepanu pöörata ka isikuandmete rahvusvahelisele edastamisele riikidesse, mis ei ole ELis ega Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP). Ka 2022. aastal pidime kasutama märkimisväärseid ressursse, et tagada üksikisikute isikuandmete nõuetekohane kaitse.

Selleks tegime mitmeid algatusi ning andsime nõu ja soovitusi, kuidas ELi institutsioonid peaksid väljaspool ELi/EMPd asuvate üksuste teenuste kasutamisel või nendega lepingute sõlmimisel täitma ELi andmekaitseõiguse nõudeid.

ELi/EMP-väliste kaupade ja teenuste kasutamine

Meie algatuste hulka kuuluvad meie toimuvad uurimised, kuidas ELi institutsioonid kasutavad ELi/EMP-väliste üksuste tooteid ja pilveteenuseid, eelkõige seoses Microsoft Office 365 kasutamisega Euroopa Komisjonis, samuti oleme avaldanud suuniseid ja poliitikaid ning pakkunud ELi institutsioonidele koolitusi. Selle tegevuse eesmärk on suurendada ELi institutsioonide teadlikkust riskidest, mis tulenevad selliste vahendite kasutamisest või andmetöötlustoimingutest, mis eeldavad andmete edastamist väljapoole ELi/EMPd. Samuti soovime teadvustada ELi institutsioonidele lepingutingimusi ja halduskokkuleppeid ning muid meetmeid, millega tagada üksikisikute isikuandmete sisuliselt samaväärne kaitse väljaspool ELi/EMPd.

Osana meie tegevusest selles valdkonnas ja arvestades Euroopa Andmekaitseinspektori volitusi, andsime mõnel juhul loa edastada isikuandmeid ELi/EMP-välistesse riikidesse, kui ELi institutsioonid suutsid tõendada töökindlaid menetlusi ja kaitsemeetmeid, mis tagavad isikuandmete kaitse sellisel edastamisel.

Et olla selles valdkonnas eeskujuks, tegutseme ka selle nimel, et kasutataks ELis/EMP-siseseid alternatiivseid tooteid ja teenuseid, ning julgustame ELi institutsioone neid variante kaalutlema.

3.1.3.

Suuremahuliste IT-süsteemide auditeerimine

Üks meie põhiülesandeid on tagada isikuandmete ja privaatsuse kaitse seoses vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemidega. Üks meie ülesannetest on auditeerida neid süsteeme, et tagada nende vastavus andmekaitse ja privaatsuse eeskirjadele.

Oma auditifunktsiooni täitmisel hindame süsteemihaldurite kehtestatud tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, et tagada süsteemide kavandamine lõimprivaatsuse põhimõtete kohaselt. Samuti edendame parimaid tavasid, jagades auditite tulemusi ja soovitusi teiste ELi andmekaitseasutustega, et edendada andmekaitse ja privaatsuse kõrget taset kogu ELis.

Audititegevusega püüame suurendada ELi institutsioonide ja üldsuse teadlikkust andmekaitse ja privaatsuse tähtsusest suuremahulistes IT-süsteemides. Seda üliolulist rolli täites aitame kaitsta ELi kodanike isikuandmeid ja tagada, et suuremahulised IT-süsteemid vastavad rangeimatele andmekaitse ja privaatsuse standarditele.

2022. aasta oktoobris auditeerisime Strasbourgis asuvas Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametis (eu-LISA) kohapeal kolme suuremahulist IT-süsteemi:

Eurodac, Euroopa varjupaigataotlejate sõrmejälgede andmebaas, mis aitab menetleda varjupaigataotlusi;

SIS II, mis toetab sisejulgeolekut ning isikute ja esemete teabe vahetamist riiklike politsei-, piirikontrolli-, tolli-, viisa- ja kohtuasutuste vahel;

VIS, mis toetab ELi ühise viisapoliitika rakendamist ning toetab piirikontrolli ja konsulaarkoostööd.

Auditis vaadati läbi metoodika ja tavad, kuidas eu-LISA arendab ja testib süsteeme, ühtlasi tagades lõimitud ja vaikimisi andmekaitse ning turbe põhimõtete kohaldamise. Lisaks auditeerisime IT-turbe juhtimise meetmeid, samuti turbeinsidentide ja isikuandmetega seotud rikkumiste korral võetavaid meetmeid, ning kontrollisime oma varasemate auditite soovitude rakendamist.

3.2.

Kaitstes meie sõltumatust

Uus Europoli määrus: Euroopa Andmekaitseinspektori kohtuasi Euroopa Liidu Kohtus

16. septembril 2022 nõudisime, et Euroopa Liidu Kohus tühistaks kaks hiljuti muudetud Europoli määruse sätet, mis jõustusid 28. juunil 2022 ([kohtuasi T-578/22: Euroopa Andmekaitseinspektor vs. parlament ja nõukogu](#)). Mõlemad sätted mõjutavad varasemaid isikuandmete töötlemise toiminguid Europolis. Seejuures vähendavad sätted oluliselt üksikisikute õiguskindlust seoses isikuandmetega ja ohustavad Euroopa Andmekaitseinspektori sõltumatust.

3.3.

Turvalisema digituleviku kujundamine

Nagu on sätestatud Euroopa Andmekaitseinspektori strateegias aastateks 2020-2024, väärtustame algatusi, millega Euroopas loodud andmed muudetakse Euroopa ettevõtetele ja eraisikutele väärtuslikeks ning neid töödeldakse kooskõlas Euroopa väärtustega, et kujundada turvalisem digitulevik. Seda suunda järgides andsime ELi seadusandjale nõu mitmesugustes küsimustes, näiteks tervishoid, tehisintellekt, kuritegevusvastased algatused.

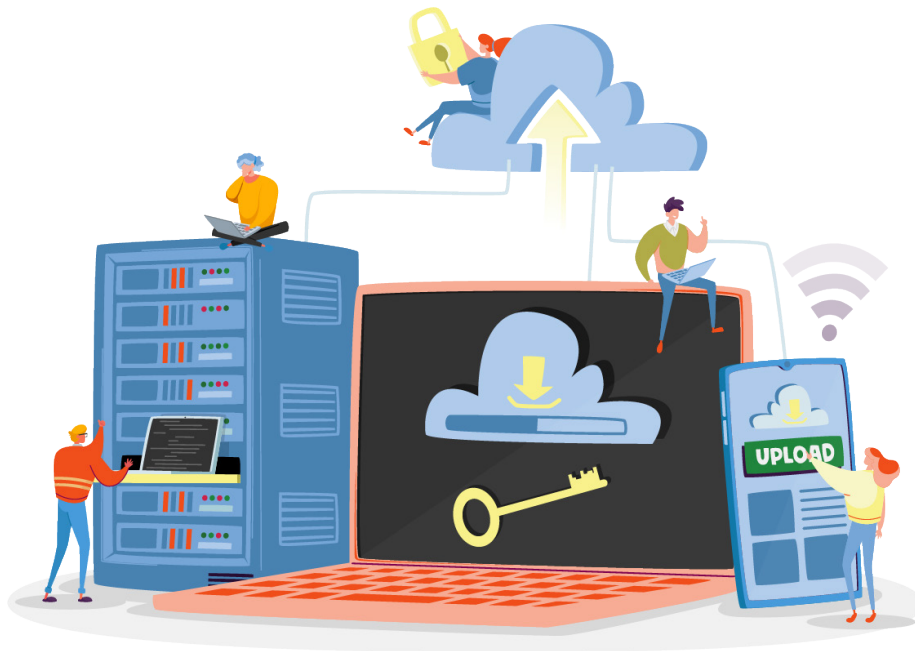
Tavaliselt anname ELi seadusandjale kavandatavate õigusaktide kohta nõu arvamuste või ametlike märkustena. Meie **arvamused** esitatakse vastuseks Euroopa Komisjoni kohustuslikele taotlustele. Komisjonil on juriidiline kohustus küsida meilt suuniseid, kui ta koostab mis tahes seadusandlikke ettepanekuid või soovitusi ja ettepanekuid nõukogule seoses rahvusvaheliste lepingutega, mis mõjutavad andmekaitset. **Ametlikud märkused** esitatakse Euroopa Komisjoni taotluse korral rakendusaktide või delegeeritud õigusaktide eelnõude kohta.

Kui seadusandlik ettepanek või muu asjakohane ettepanek on isikuandmete kaitse seisukohast eriti oluline, võib Euroopa Komisjon konsulteerida ka Euroopa Andmekaitseinspektsiooniga. Sellistel juhtudel koostavad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektsioon **ühisarvamuse**.

ELi andmemäärus

Esitasime koos [Euroopa Andmekaitsekooguga ühisarvamuse](#), mis käsitles ettepanekut võtta vastu andmemäärus ühtlustatud õigusnormide kohta, millega reguleeritakse juurdepääsu sellistele andmetele ja selliste andmete kasutamist, mis pärinevad mitmesugustest toodetest ja teenustest, sealhulgas andmesideühendusega esemetest (esemevõrk), meditsiini - ja tervishoiuseadmetest ning virtuaalassistenditelt.

Arvamuses rõhutati, et kui meie eesmärk on kujundada turvalisem digitulevik, tuleb andmeid töödelda kooskõlas Euroopa väärtustega. Uute andmekasutusvõimaluste loomisel tuleb tagada, et olemasolev andmekaitseraamistik jääks täielikult kehtima. Samuti rõhutasime, et avaliku sektori asutuste juurdepääs andmetele peaks alati olema nõuetekohaselt määratletud ja piirduma rangelt vajaliku ja proportsionaalsega, kuid andmemääruse eelnõu seda ei taga.

Euroopa ühtne terviseandmeruum

Esitasime ka [ühisarvamuse Euroopa ühtse terviseandmeruumi ettepaneku kohta](#), milles rõhutasime vajadust tagada elektrooniliste terviseandmete kindel kaitse.

Euroopa ühtse terviseandmeruumi ettepanek on esimene mitmest ettepanekust valdkonnapõhiste Euroopa ühtsete andmeruumide kohta. See on lahutamatu osa Euroopa tervisealiidu loomisest, mille eesmärk on võimaldada ELil täielikult kasutada potentsiaali, mida pakub terviseandmete ohutu ja turvaline vahetamine, kasutamine ja taaskasutamine.

Koos Euroopa Andmekaitsekooguga tõstasime mitu probleemi, eelkõige seoses elektrooniliste terviseandmete teisese kasutusega.

Tehisintellekt

Nagu on rõhutatud Euroopa Andmekaitseinspektori strateegias aastateks 2020-2024, kasutatakse avalikes teenustes ja kriminaalõiguses üha enam tehisintellekti. Meie ülesanne on tagada, et seda uut tehnoloogiat kasutatakse kooskõlas ELi andmekaitse õigusaktidega ja austades üksikisikute privaatsust.

Lisaks muudele algatustele, mille tegime või kus osalesime, [esitasime arvamuse soovitusel kohta võtta vastu nõukogu otsus, millega antakse luba alustada Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi tehisintellekti, inimõigusi, demokraatiat ja õigusriiki käsitleva Euroopa Nõukogu konventsiooni \(tehisintellekti konventsiooni\) üle](#), mida peame oluliseks sammuks esimese õiguslikult siduva tehisintellekti käsitleva rahvusvahelise õigusakti väljatöötamisel, mis on kooskõlas Euroopa inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi standardite ja väärtustega ning mis täiendab ELi tehisintellekti käsitlevat õigusakti. Rõhutasime siiski vajadust lisada asjakohased, kindlad ja selged andmekaitsemeetmed, et kaitsta isikuid, keda tehisintellektisüsteemide kasutamine võib mõjutada.

Võitlus kuritegevusega

Esitasime mitu arvamust mitme ettepaneku kohta kriminaalõiguse valdkonnas.

Näiteks ühes arvamuses, mille esitasime koos Euroopa Andmekaitseinspektoriga, käsitlesime kavandatavat [määrust laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks](#). Kiitsime heaks ettepaneku eesmärgid, kuid väljendasime samas muret, et see võib tuua kaasa riske pigem üksikisikutele ja seega ühiskonnale laiemalt, mitte niivõrd laste seksuaalset väärkohtlemisega seotud kurjategijatele.

Veel üks märkimisväärne näide meie soovitud ja suunistest oli seotud rahvusvahelise koostööga kuritegevuse vastu võitlemisel. Esitasime [arvamuse](#) kahe ettepaneku kohta: esimene oli ettepanek volitada ELi liikmesriike allkirjastama [Budapesti küberkuritegevuse konventsiooni teist lisaprotokollit](#) ja teine käsitles ELi liikmesriikide volitamist seda protokollit ratifitseerima.

Kuigi kuritegude uurimine ja nende eest vastutusele võtmine on õiguspärane eesmärk, milles on oluline roll rahvusvahelisel koostööl (sealhulgas teabevahetusel), rõhutasime, kui oluline on, et EL sõlmiks keslikud lepingud isikuandmete jagamiseks kolmandate riikidega õiguskaitse eesmärgil. Need lepingud peaksid olema täielikult kooskõlas ELi õigusega, sealhulgas selliste põhiõigustega nagu eraelu puutumatuse ja andmekaitse.

3.4.

Andmekaitse tulevik ja tõhus jõustamine digimaailmas

2022. aasta juunis korraldas Euroopa Andmekaitseinspektor konverentsi, mis käsitles [andmekaitse tulevikku ja tõhusat jõustamist digimaailmas](#). Konverentsil osales üle 2000 inimese nii Brüsselis kohapeal kui ka veebis. Konverentsil oli üle 100 esineja, 3 põhisessiooni, 16 töötuba, 9 põhiettekannet ja 5 kõrvalüritust. Kahepäevane üritus soodustas olulisi arutelusid andmekaitse tulevikku üle, keskendudes eelkõige isikuandmete kaitse üldmääruse jõustamisele.

Meie pikaajaline nägemus andmekaitse tulevikust on selge: jõustamine vajab üleeuroopalist käsitlust, et tagada üksikisikute tegelik ja järjepidev kõrgetasemeline kaitse ning täita isikuandmete kaitse üldmääruse eesmärgid.

3.5.

Tehnoloogiaseire ja prognoosiv tegevus

Üks Euroopa Andmekaitseinspektori 2020.-2024. aasta strateegia kolmest põhisambast on **prognoosiv tegevus**, nimelt meie kohus olla arukas institutsioon, kes käsitleb pikas perspektiivis andmekaitse suundumusi ning õiguslikku, ühiskondlikku ja tehnoloogilist konteksti.

Üks võimalus prognoosivas tegevuses on kaasata eksperte, spetsialiste ja andmekaitseasutusi. Meie eesmärk on mõista tehnoloogiaid ning analüüsida nende mõju privaatsusele ja andmekaitsele, et jagada teadmisi ja suunata nende uute ja kujunemisjärgus tehnoloogiate arendamist kooskõlas privaatsusnõuetega. Kaks meie algatust selles valdkonnas on **TechSonar** ja **TechDispatch**.

TechSonar aitab prognoosida kujunemisjärgus tehnoloogiasuundumusi. Algatuse põhieesmärk on paremini mõista tehnoloogiasektori arengut tulevikus andmekaitse seisukohast. Ühises tegevuses püüame suundumuste jälgimise, ajurünnakute, ülevaadete, väljaannete avaldamise, edendamise ja pideva seire abil aidata kaasa ELi institutsioonides toimuva prognoosiva tegevuse laiemale arutelule. 10. novembril 2022 avaldatud teine [TechSonari aastaaruanne](#) käsitleb viit tehnoloogiat, mida jälgida lähiaastatel: keskpanga digiraha, metaversum, sünteetilised andmed, liitõpe ja võltsuudiste avastamise süsteemid.

TechDispatchi eesmärk on selgitada kujunemisjärgus tehnoloogia arengusuundi. TechDispatchi aruanded, mille eest võitsime 2021. aastal ülemaailmse privaatsuse assamblee auhinna, on osa Euroopa Andmekaitseinspektori laiemast tegevusest [tehnoloogiasaire](#) valdkonnas. Igas TechDispatchi aruandes on uue tehnoloogia faktilised kirjeldused, hinnatakse esialgselt võimalikku mõju privaatsuse ja isikuandmete kaitsele, nagu neid praegu mõistame, ning esitatakse soovitatava lisamaterjali lingid. Selle aasta TechDispatchi aruandes, mis avaldati 2022. aasta juulis, keskenduti födiversumile ja ühismeedia liitplatvormidele.

3.6.

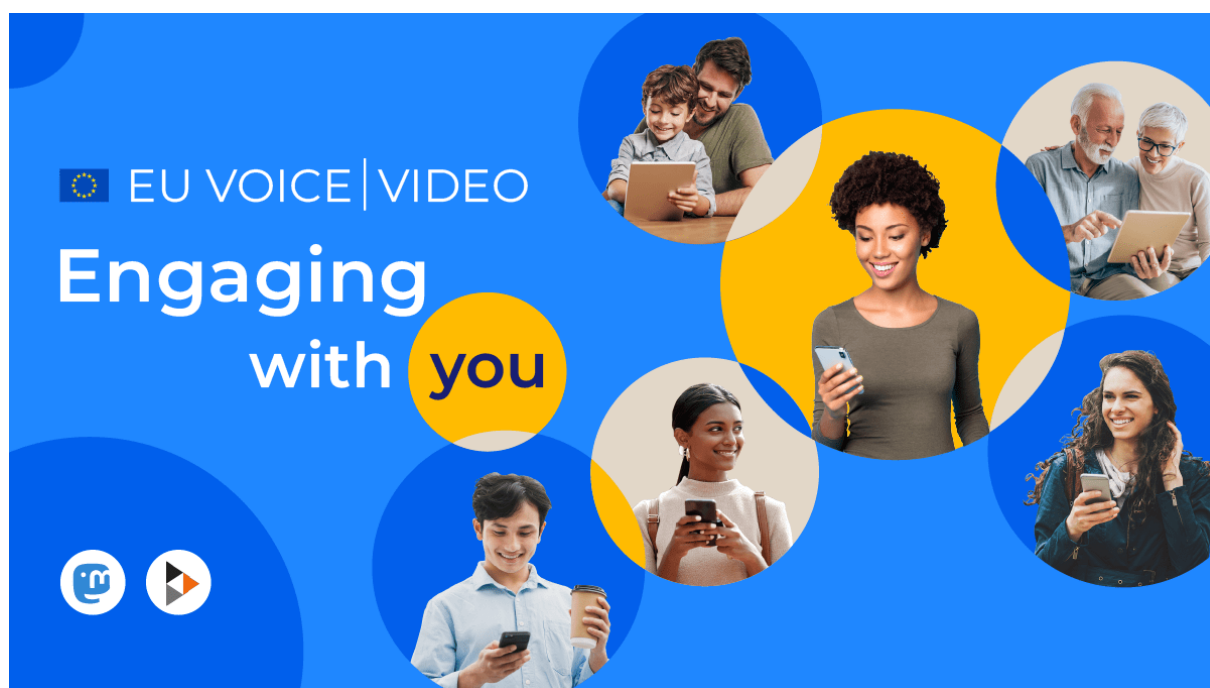
Digitaalne innovatsioon

Euroopa Andmekaitseinspektori aastate 2020-2024 strateegia üks põhieesmärke on edendada andmekaitset toetavaid töövahendeid, mille arendamine ja kasutamine prioriseerib isikute põhiõigusi. Nende eesmärkide saavutamiseks oleme otsinud ja otsime jätkuvalt alternatiivseid vahendeid, eelkõige suhtlus- ja koostöövahendeid, mis vastavad ELi andmekaitse õigusaktidele ja standarditele. Kasutades neid alternatiivseid vahendeid ka ise, innustame ELi institutsioone oma eeskuju järgima. Nii saame kollektiivselt vähendada kahjulikku sõltuvust monopoolsetest toodetest ja pakujatest.

Meil on oluline roll digitaalse innovatsiooni edendamisel ja oleme selles eeskujuks, näiteks kasutame avatud lähtekoodiga rakendusi ja platvorme, mis on privaatsust soodustavad alternatiivid suurte tehnoloogiaettevõtjate pakutavatele toodetele ja teenustele. Meie pühendumine privaatsusele laieneb nii sotsiaalvõrgustikele kui ka koostöövahenditele ja hõlmab selliseid algatusi nagu EU Video, EU Voice ja Nextcloudi katseprojektid.

2022. aasta veebruaris alustasime kahe ühismeediaplatformi katsetappi: [EU Voice](#), milles teeme korrapäraselt postitusi meie tegevuse kohta, ja [EU Video](#), kus avaldame videoid. Need on meie jaoks täiendavad alternatiivsed sidekanalid sihtrühmadega suhtlemiseks. Mõlemad platformid on osa detsentraliseeritud, tasuta ja avatud ühismeediavõrgustikest, mis ühendavad kasutajaid privaatsust soodustavas keskkonnas ning põhinevad tarkvaral Mastodon ja PeerTube.

Mõlemas projektis on olulisel kohal andmekaitse ja kasutajate privaatsus ning need tagavad, et ELi institutsioonidel on juurdepääs Euroopa väärtuste ja põhimõtete kohastele sidevahenditele ilma isikuandmeid kahjustamata.

Lisaks sotsiaalvõrgustikele toetame alternatiivsete koostöövahendite kasutuselevõttu, mis soodustavad privaatsust. Hea näide on Nextcloudi katseprojekt. Nextcloud on avatud lähtekoodiga sisemajutusega pilveplatform, mis võimaldab kasutajatel failide, kalendrite ja kontaktide turvalist talletust, jagamist ja ühiskasutust. Edendades ja kasutades selliseid privaatsust soodustavaid vahendeid nagu Nextcloud, näitame, et oleme pühendunud digitaalse ökosüsteemi edendamisele, mis on kooskõlas andmekaitse ja privaatsuse põhimõtetega. Sellega soodustame kokkuvõttes privaatsust kaitsvate uuenduslike alternatiivide väljatöötamist.

2022. aasta juunis toimunud Euroopa Andmekaitseinspektori konverentsil, mis käsitles [andmekaitse tulevikku ja tõhusat jõustamist digimaailmas](#), töötasime välja ka spetsiaalse videokonverentsilahenduse, mis vastab täielikult isikuandmete kaitse üldmääruses ja määruses (EL) 2018/1725 sätestatud andmete edastamise nõuetele ning võimaldab meil olla eeskujuks ja soodustada andmekaitse nõuete järgimist. Andmekaitseasutusena, kes teeb kõigi ELi institutsioonide järelevalvet, oli meie jaoks oluline näidata, et videokonverentsivahendid võivad vastata täielikult nõuetele ning eelkõige seda, et andmete edastamise eeskirju saab järgida ka isikuandmete edastamisel kolmandatesse, ELi/EMP-välistes riikidesse.

3.7.

Andmekaitsest teavitamine

Meie kui organisatsiooni üks eesmärke on selgitada ja põhjendada oma tegevust läbipaistvalt, selgelt ja interaktiivselt, sest ELi kodanike jaoks on oluline mõista oma andmekaitseõigusi ja seda, kuidas need võivad olla mõjutatud.

Üha suurem kohaolu veebis

Euroopa Andmekaitseinspektor on hästi esindatud mitmes ühismeediakanalis: [Twitter](#) (291 000 jälgijat), [LinkedIn](#), kus sel aastal ületasime 63 000 jälgija piiri, [YouTube](#) (275 000), [EU Voice](#) (51 000) ja [EU Video](#) (6900), millega saame jõuda lihtsalt ja kiiresti inimesteni kogu maailmas.

Üldiselt loome sisu selleks, et tutvustada nähtavuse suurendamise kampaaniaid, samuti teeme otsepostitusi Euroopa Andmekaitseinspektori osalemisest üritustel.

Andmekaitse toomine kodanikele lähemale

Andmekaitse võib olla mõnikord üsna keeruline, mistõttu tegutseme selle nimel, et meie sisu oleks mõistetav nii andmekaitse spetsialistidele kui ka muudele isikutele, tuues oma tegevuse lähemale üldsusele.

See hõlmab [igakuiste uudiskirjade](#) koostamist, lühiselgituste andmist meie viimaste algatuste ja selle mõju kohta üldsusele, [teabelehtede](#) koostamist, kus tutvustame andmekaitse põhimõisteid, samuti ühismeediakampaaniate korraldamist ning koostööd muude ELi institutsioonidega, et teadvustada andmekaitseküsimusi. Sel aastal käivitasime uue netisaadete sarja [Newsletter Digest](#), et jõuda rohkemate inimesteni ja selgitada neile, mida teeme nende andmete kaitseks.

Meedia ja suhtekorraldus

Suhtleme sageli meediaga, eelkõige pressiteadete kaudu, mis käsitlevad olulisi andmekaitsealgausi, millel on laialdane mõju kogu ELis. Sel aastal pälvisid kõige enam tähelepanu sellised teemad nagu Europoli ja Frontexi järelevalve ning Euroopa Andmekaitseinspektori konverents juunis. Nendega seoses oli rohkesti järelkaja või sooviti meilt intervjuusid.

Samuti hoiame suhteid üldsusega, vastates üldsuse küsimustele meie tegevuse ja pädevuse kohta ELi institutsioonina ning korraldades õppekäike meie ruumides.

Tempo kiirenemine pärast COVID-19 pandeemiat

Kui COVID-19 piirangud kadusid järk-järgult, saime jätkata ürituste korraldamist ja suurendada kohapealset tegevust, kohandades seda siiski COVID-19-järgse maailmaga. Kavandasime oma üritused ja tegevused nii, et neil sai osaleda nii veebis kui ka kohapeal, mis aitas ühtlasi vähendada meie kui organisatsiooni keskkonnamõju. Korraldasime edukalt kaks suurt hübriidüritust: konverents [andmekaitse tuleviku ja töhusa jõustamise kohta digimaailmas](#), mis toimus 2022. aasta juunis ja kus osales veebis ja kohapeal 2000 inimest, ning meie [andmekaitset ja kriminaalõigust käsitlev järelevalveteemaline konverents](#), mis toimus 2022. aasta novembris ja kus osales veebis ja kohapeal üle 200 inimese. Enamikul üritustel oleme püüdnud olla keskkonnahoidlikud, kasutades kohalikku toitlustust, vältides toidujäätmeid ning hankides oma logoga materjalid kohalikelt ettevõtelt, kes kasutavad tootmises korduskasutatavaid materjale.

Koostööpõhine teabevahetus

2022. aastal tegime muude ELi institutsioonidega koostööd seoses ühise teabevahetustegevusega. Oktoobris korraldasime koostöös Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ameti (ENISA) ja Euroopa Komisjoniga [Euroopa küberturvalisuse kuu](#) 10. aastapäeva kampaania. Samuti pakkusime ideid ja tuge andmekaitseküsimustes seoses institutsioonidevahelise veebipõhise teabevahetuse projektiga. Tegime projektiga seoses ulatuslikku koostööd eelkõige EU Voice'i ja EU Video katseprojekti raames, et anda suuniseid toimetamise ja serveripoliitika kohta ning aidata ELi institutsioonidel projektis osaleda.

3.8.

Arenev organisatsioon

Et tõhusamalt täita oma eesmärged, eelkõige neid, mis on sätestatud Euroopa Andmekaitseinspektori strateegias aastateks 2020-2024, oleme oma organisatsiooni laiendanud ja teinud muid muudatusi, et paremini kajastada meie töömeetodeid.

Kohandasime Euroopa Andmekaitseinspektori sisekorraldust, luues spetsiaalse õigustalituse ning juhtimis- ja sisenõuete täitmise sektori, et saada vajalikke eksperditeadmisi teatud ülesannete täitmiseks.

Meie eesmärkide saavutamine tähendab samuti, et peame ressursse haldama hoolikalt. Sellega seoses oleme teinud palju oma eelarve kavandamisel, täitmisel ja auditeerimisel.

Samuti tegime vajalikud ettevalmistused Euroopa Andmekaitseinspektori kontaktbüroo avamiseks Strasbourgis. See avatakse ametlikult 2023. aasta alguses, et tugevdada institutsioonidevahelist ja rahvusvahelist koostööd ning anda täiendavat tuge ja nõu andmekaitseküsimustes.

2022. aasta tulemuslikkuse põhinäitajad

Kasutame mitut tulemuslikkuse põhinäitajat (KPI), et saaksime jälgida Euroopa Andmekaitseinspektori strateegias sätestatud põhieesmärkide saavutamist. See võimaldab meil vajaduse korral tegevust kohandada, et suurendada tegevuse mõju ja kasutada ressursse tõhusamalt.

Allpool tulemuslikkuse põhinäitajate tabelis kirjeldatakse lühidalt tulemuslikkuse iga põhinäitajat ja tulemusi seisuga 31. detsember 2022. Tulemusi võrreldakse esialgsete eesmärkide või eelmise aasta tulemustega.

2022. aastal saavutasime või ületasime (mõnel juhul oluliselt) eesmärgid 8 põhinäitaja korral 9st ning üks tulemuslikkuse põhinäitaja - ametikohtade loetelu täitumus (KPI 8) - oli eesmärgist ainult veidi väiksem. Need tulemused näitavad selgesti, et oleme täitnud oma strateegilisi eesmärke kogu aasta jooksul edukalt.

TULEMUSLIKKUSE PÕHINÄITAJAD (KPI)		Tulemused seisuga 31.12.2022	2022. aasta eesmärk
KPI 1 Sisenäitaja	Euroopa Andmekaitseinspektori korraldatud või kaaskorraldatud tehnoloogiaseirealgatuste ning privaatsust ja andmekaitset tõhustavate tehnoloogiate edendamise algatuste, sealhulgas väljaannete arv	13 algatust	10 algatust
KPI 2 Sise- ja välisnäitaja	Valdkonnaülestele (asutusesisestele ja -välistele) poliitikalahendustele keskendunud tegevuste arv	8 tegevust	8 tegevust
KPI 3 Sisenäitaja	Rahvusvahelisel tasandil (GPA, Euroopa Nõukogu, OECD, ülemaailmne privaatsuse kaitse tagamise võrgustik (GPEN), rahvusvahelise andmekaitse ja side töörühm (IWGDPT), kevadkonverents, rahvusvahelised organisatsioonid) käsitletud juhtumite arv, kuhu Euroopa Andmekaitseinspektor andis olulise kirjaliku panuse	27 juhtumit	5 juhtumit
KPI 4 Välisnäitaja	Nende toimikute arv, mille korral Euroopa Andmekaitseinspektor tegutses Euroopa Andmekaitseinspektsiooni juhtiva raportööri, raportööri või koostamisrühma liikmena	21 juhtumit	5 juhtumit

KPI 5 Välisnäitaja	Artikli 42 kohaste arvamuste ning Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitsekoostööühisrühmade arv, mis on esitatud vastusena Euroopa Komisjoni seadusandliku konsultatsiooni taotlustele	4 ühisarvamust 27 arvamust	Eelmine aasta võrdlusalusena
KPI 6 Välisnäitaja	Kohapealsete või sidevahendite kaudu toimunud auditite/külastuste arv	4 auditit 2 külastust	3 eri auditit/ küstust
KPI 7 Välisnäitaja	Euroopa Andmekaitseinspektori ühismeediakontode jälgijate arv YouTube (YT), LinkedIn (L), Twitter (T), EU Voice ja EU Video	YT - 275 000 L - 63 000 T - 291 000 EU Voice - 51 000 EU Video - 6900	Eelmise aasta tulemused + 10%
KPI 8 Sisenäitaja	Ametikohtade loetelu täitumus	86,9%	90%
KPI 9 Sisenäitaja	Eelarve täitmine	98,2%	85%

edps.europa.eu

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

